

Środa, 11 maja 2011 r.

UE jako podmiot na scenie globalnej: jej rola w organizacjach wielostronnych

P7_TA(2011)0229

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 maja 2011 r. w sprawie UE jako podmiotu na scenie globalnej: jej rola w organizacjach wielostronnych (2010/2298(INI))

(2012/C 377 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie nowego sposobu zarządzania organizacjami międzynarodowymi ⁽¹⁾,
- uwzględniając zasadę lojalnej współpracy między Unią a państwami członkowskimi, zapisaną w art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 21 ust. 1 i ust. 2 lit. h) Traktatu o Unii Europejskiej, w których wzywa się Unię do sprzyjania wielostronnym rozwiązaniom wspólnych problemów, w szczególności w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, oraz do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy w celu wspierania systemu międzynarodowego opartego na ściślejszej współpracy wielostronnej i na dobrych rządach na poziomie światowym,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie udziału Unii Europejskiej w pracach Organizacji Narodów Zjednoczonych ⁽²⁾ z dnia 3 maja 2011 r.,
- uwzględniając priorytety UE na 65. sesję Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęte przez Radę w dniu 25 maja 2010 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając wewnętrzne ustalenia przyjęte przez Radę Europejską we wrześniu 2010 r. w celu poprawy polityki zewnętrznej Unii Europejskiej za pośrednictwem bardziej zintegrowanego podejścia ⁽⁴⁾,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa (ESB) pod hasłem „Bezpieczna Europa w lepszym świecie” przyjętą przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2003 r. oraz sprawozdanie Rady z jej wdrażania zatytułowane „Zapewnianie bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie” z dnia 12 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Unia Europejska i Narody Zjednoczone: wybór wielostronności” (COM(2003)0526),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie wzmocnienia OBWE – roli UE ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 października 2010 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące poprawy zarządzania gospodarką i ram stabilności Unii, w szczególności w strefie euro ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie międzyinstytucjonalnych aspektów przystąpienia Unii Europejskiej do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 354 z 28.12.2010, s. 43.

⁽²⁾ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/65/276: Udział Unii Europejskiej w pracach Organizacji Narodów Zjednoczonych.

⁽³⁾ Rada Unii Europejskiej 10170/10.

⁽⁴⁾ EUCO 21/01/10 REV 1 załącznik I.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0399.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0377.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0184.

Środa, 11 maja 2011 r.

- uwzględniając swoje zalecenie dla Rady z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie 65. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie roli NATO w strukturze bezpieczeństwa UE ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2006 r. w sprawie strategicznego przeglądu Międzynarodowego Funduszu Walutowego ⁽³⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Handlu Międzynarodowego (A7-0181/2011),
- A. mając na uwadze, że procesy globalizacji niosą szereg możliwości, wyzwań i zagrożeń dla ładu światowego, a jednocześnie ujawniają luki społeczne i problemy, między innymi na rynkach finansowych, w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, walki z ubóstwem, polityki przeciwdziałania zmianie klimatu oraz łamania praw człowieka; mając na uwadze, że globalne wyzwania i zagrożenia wymagają ogólnosiwiatowej współpracy i wspólnych działań, a także skutecznych instytucji i prawowitych zasad; mając na uwadze, że jeśli organizacje międzynarodowe mają być uzasadnione pod względem prawnym i skuteczne, będą musiały one odzwierciedlać interesy wszystkich państw w wielobiegunowym świecie,
- B. mając na uwadze, że zaangażowanie UE w rozwój skutecznych stosunków wielostronnych, określone w europejskiej strategii bezpieczeństwa z 2003 r., jest główną zasadą, jaka przyświeca europejskim działaniom zewnętrznym; mając na uwadze, że UE – w oparciu o swoje doświadczenia wewnętrzne w zakresie współpracy z narodami i instytucjami, porządku opartego na prawie i wielostronności na szeroką skalę – ma specjalne globalne obowiązki, z których musi się dalej wywiązywać; mając na uwadze, że UE dysponuje szeregiem wartości – takich jak poszanowanie praw człowieka, wolność, demokracja, równość, braterstwo i praworządność – i narzędzi politycznych, w tym osobowością prawną, niezbędnymi do wzmacniania struktur wielostronnych,
- C. mając na uwadze, że wartości dodanej członkostwa UE w organizacjach wielostronnych należy poszukiwać w obszarach, w których ma ona wyłączne lub dzielone kompetencje, takich jak sprawy gospodarcze i handlowe, polityka środowiskowa, pomoc rozwojowa oraz polityka bezpieczeństwa i obrony; mając na uwadze, że obecność UE może mieć wartość dodaną również w organizacjach wielostronnych lub na szczytach, na których nie są obecni wszyscy jej członkowie,
- D. mając na uwadze, że Traktat z Lizbony, wprowadzając osobowość prawną Unii, wzmacnia zdolności UE w zakresie przystępowania do różnych organizacji międzynarodowych, oferuje jej szersze możliwości w dziedzinie działań zewnętrznych, gwarantuje Unii wyraźniejszy i silniejszy głos w świecie szczególnie dzięki utworzeniu stanowiska Wiceprzewodniczącego Komisji/Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, a także zachęca do wszelkiego rodzaju wzajemnie korzystnej współpracy UE z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi i regionalnymi oraz grupami państw, a także mając na uwadze, że traktat ten umożliwia Unii takie zorganizowanie się, dzięki któremu stanie się ona skutecznym graczem światowym,
- E. mając na uwadze, że zgodnie z art. 21 ust. 2 lit. h) TUE Unia ma wspierać system międzynarodowy oparty na ściślejszej współpracy wielostronnej i na dobrych rządach na poziomie światowym, a ponadto mając na uwadze, że na mocy art. 32 TUE państwa członkowskie UE mają zapewnić, poprzez zbieżne działania, zdolność Unii do realizowania jej interesów i wartości na arenie międzynarodowej; mając na uwadze, że dążenie UE, by stać się światowym graczem, wymaga potencjału i chęci zaproponowania głębokich reform organizacji i forów wielostronnych;

⁽¹⁾ Dz.U. C 4 E z 7.1.2011, s. 49.

⁽²⁾ Dz.U. C 76 E z 25.3.2010, str. 69.

⁽³⁾ Dz.U. C 291 E z 30.11.2006, s. 118.

Środa, 11 maja 2011 r.

- F. mając na uwadze, że Traktat z Lizbony wprowadza nowe stałe struktury dla zewnętrznej reprezentacji UE, stanowiąc, że nowi przedstawiciele UE przejmą zadania wykonywane wcześniej przez rotacyjną prezydencję UE, a ponadto mając na uwadze, że utworzenie ESDZ daje możliwość prowadzenia skutecznych wielostronnych działań dyplomatycznych,
- G. mając na uwadze, że reprezentacja UE i jej państw członkowskich w organizacjach wielostronnych, na nieformalnych szczytach i w systemach międzynarodowych jest fragmentaryczna, często nieskuteczna i wciąż w dużym stopniu zróżnicowana; mając na uwadze, że zewnętrzna reprezentacja Unii rozwinęła się w rozproszony i niespójny sposób, raczej na zasadzie ad hoc; mając na uwadze, że bardzo fragmentaryczna reprezentacja zewnętrzna może zagrozić przesłaniu UE i jej zaangażowaniu na rzecz skutecznej wielostronności i globalnego zarządzania, a także mając na uwadze, że ograniczone kompetencje UE i nieskuteczne mechanizmy koordynacji mogą uniemożliwić UE mówienie jednym głosem na arenie międzynarodowej, a tym samym ograniczają jej zdolność do podejmowania decyzji oraz podważają jej wiarygodność, mając na uwadze, że maksymalne wykorzystanie pełnego potencjału Traktatu w sferze międzynarodowej wymaga silnej woli politycznej i elastyczności państw członkowskich jeżeli chodzi o ich reprezentację, mając również na uwadze, że status UE w organizacjach międzynarodowych jest często niedostosowany do zakresu jej uprawnień,
- H. mając na uwadze, że reprezentacja zewnętrzna UE na arenie międzynarodowej obejmuje przypadki, w których wszystkie państwa członkowskie są członkami danej organizacji, a UE ma status obserwatora (np. IMFC, Komitet Rozwoju, Rada Europy), przypadki, w których wszystkie państwa członkowskie oraz UE są członkami (np. FAO, WTO) lub uczestnikami (np. G-8/G-20), jak również organizacje, w których niektóre państwa członkowskie działają jako członkowie, a UE nie ma żadnego statusu (Rada Bezpieczeństwa ONZ, niektóre międzynarodowe instytucje finansowe); mając na uwadze, że sytuacja komplikuje się najbardziej, kiedy UE i jej państwa członkowskie posiadają kompetencje dzielone lub zarówno kompetencje wyłączne, jak i dzielone,
- I. mając na uwadze, że światowy kryzys finansowy przyspieszył przesunięcie względnej wartości gospodarczej z rozwiniętych systemów gospodarczych ku rynkom wschodzącym oraz mając na uwadze, że w tym kontekście UE zdobędzie silną i skuteczną pozycję na arenie światowej tylko wówczas, jeżeli będzie przemawiała jednym głosem,
- J. mając na uwadze, że priorytetem państw członkowskich UE jest zreformowanie i wzmocnienie ONZ, aby zapewnić bardziej zrównoważoną reprezentację geograficzną, odzwierciedlić aktualne zmiany realiów geopolitycznych członkostwa w Radzie Bezpieczeństwa oraz by umożliwić ONZ wypełnianie obowiązków i skuteczne reagowanie na globalne wyzwania i kluczowe zagrożenia, a także mając na uwadze, że wkład UE stanowi ponad jedną trzecią regularnego budżetu ONZ oraz że UE realizuje ponad dwie piąte operacji pokojowych ONZ i prawie w połowie finansuje fundusze i programy ONZ; mając również na uwadze, że jej wkład finansowy powinien zatem odpowiadać jej znaczeniu politycznemu,
- K. mając na uwadze, że mechanizmy instytucjonalne, takie jak coraz ściślejsza i skuteczniejsza koordynacja między państwami członkowskimi UE, można postrzegać jako sposób realizacji celu wspólnej reprezentacji zewnętrznej UE i jej państw członkowskich; mając także na uwadze, że katalizatorem mogłyby się stać w tym przypadku konsultacje między parlamentami państw członkowskich a Parlamentem Europejskim w dziedzinie WPZiB oraz WPBiO,
- L. mając na uwadze, że reforma z 2010 r. dotycząca liczby głosów i wkładów poszczególnych państw w Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy doprowadziła do wzrostu liczby głosów i reprezentacji wschodzących rynków i krajów rozwijających się w międzynarodowych instytucjach finansowych, co ułatwiły wkłady europejskie, a także mając na uwadze, że rola odgrywana przez UE – pomimo wysokości jej wkładu do kapitału tych instytucji – nie odpowiada całkowicie jej wadze w światowej gospodarce i światowym handlu, oraz że obecny system reprezentacji zagranicznej pociąga za sobą wysokie koszty transakcji i koordynacji,

Środa, 11 maja 2011 r.

- M. mając na uwadze, że wspólny cel UE i NATO dotyczący stworzenia „partnerstwa strategicznego” powinien umożliwić skuteczne współdziałanie i większą maksymalizację aktywów obu organizacji oraz zapewnić skuteczną współpracę; mając na uwadze, że UE i NATO powinny zapewnić skuteczne zarządzanie kryzysowe celem znalezienia możliwie najlepszej reakcji na kryzys, podejmując działania w prawdziwie skoordynowany sposób oraz wykorzystując w pełni fachową wiedzę i zasoby obu organizacji, zgodnie z wnioskami ze szczytu NATO z 1999 r. w Waszyngtonie, szczytu Rady Europejskiej z 2002 r. w Nicei oraz wspólną deklaracją UE i NATO z dnia 16 grudnia 2002 r., a także biorąc pod uwagę wynik szczytu NATO z listopada 2010 r. w Lizbonie,
- N. mając na uwadze, że dyplomacja na szczytach międzynarodowych powinna wzmocnić swój potencjał stymulowania szerszej wielostronnej współpracy w celu zapewnienia bezpieczeństwa światowego przez osiągnięcie milenijnych celów rozwoju oraz poprawę bezpieczeństwa ludności,
- O. mając na uwadze, że zachodzące radykalne zmiany demograficzne w UE i poza nią będą miały konsekwencje dla wielostronności, ponieważ nowa rzeczywistość będzie wymagała odpowiedniego dostosowania w zakresie członkostwa, mandatów i prawa do głosowania w wielostronnych organizacjach; mając na uwadze, że UE - w kontekście zrównoważenia swej reprezentacji, która nieuchronnie wywrze znaczny wpływ na kraje UE - powinna, przy pełnym wykorzystaniu swych instrumentów dyplomatycznych, skłonić gospodarki wschodzące do konstruktywnych i przejrzystych działań w rozwijającym się systemie wielostronnym w następujących dziedzinach: zrównoważony rozwój, likwidacja ubóstwa, walka z terroryzmem i międzynarodową przestępczością zorganizowaną oraz zmiana klimatu; mając na uwadze, że udział UE w nowych strukturach na rzecz globalnego zarządzania i negocjowanie nowych zasad będą wymagały zawierania kompromisów z tymi krajami i nowymi podmiotami starającymi się, aby ich głos został wysłuchany na scenie międzynarodowej,
- P. mając na uwadze, że podstawą wszelkich działań zewnętrznych UE powinno być propagowanie demokracji i praw człowieka, zwłaszcza praw kobiet i dzieci, a także swobody wypowiedzi, praworządności, poprawy bezpieczeństwa, stabilności demokratycznej, dobrobytu, sprawiedliwego podziału dochodów, bogactwa i szans społecznych; mając na uwadze, że integralną częścią wszelkich działań zewnętrznych UE powinien być dalszy rozwój międzynarodowego systemu sądownictwa karnego w celu wspierania odpowiedzialności i położenia kresu bezkarności oraz propagowanie istotnej pracy Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) jako jedynej stałej i niezależnej instytucji sądowniczej,

Wzmacnianie roli UE w systemie wielostronnym

1. zwraca uwagę, że unijne mechanizmy osiągnięcia konsensusu i podejmowania wspólnych działań czynią z UE wzór dla opartego na prawie międzynarodowego porządku świata i w związku z tym podkreśla konieczność, by UE współpracowała z wiodącymi potęgami regionalnymi i aktywnie uczestniczyła w kształtowaniu i poprawie środowiska międzynarodowego, umożliwiającego jej realizację własnych wartości i interesów, stosownie do postanowień Traktatu; szczególnie w dziedzinach, w których posiada wyłączne lub dzielone uprawnienia, uważa że w związku z aspiracją i potrzebą UE, by być skutecznym globalnym podmiotem i zachować swoją pozycję, podstawowe znaczenie ma poprawa współpracy wewnętrznej koniecznej do wypracowania wspólnego stanowiska, zdolność kształtowania wielostronnej współpracy oraz przewodniczenia wspólnym działaniom w zakresie odpowiadania na wyzwania międzynarodowe, a zwłaszcza wyzwania wynikające z obowiązku ochrony, a także potrzeba poprawy bezpieczeństwa ludności jako środek zapewnienia bezpieczeństwa światowego;
2. podkreśla gwałtowny wzrost liczby kryzysowych sytuacji politycznych i humanitarnych na świecie, wymagający lepszych i bardziej prewencyjnych działań wielostronnych ze strony UE; w związku z tym podkreśla, że UE musi skorzystać z okazji i lepiej wykorzystać swoje instrumenty polityki zagranicznej, tak aby lepiej wykorzystać swój wpływ w organizacjach wielostronnych i by odgrywać wiodącą rolę w skutecznym rozwiązywaniu obecnych i przyszłych sytuacji kryzysowych na świecie;

Środa, 11 maja 2011 r.

3. uważa, że należy nadal angażować podmioty niepaństwowe w wielostronny proces tworzenia polityki, propagować i ułatwiać szerszej zakrojone konsultacje z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i partnerami społecznymi w przyszłych strukturach kierowniczych organizacji międzynarodowych; uznaje ich fachową wiedzę, zasoby i zasięg za niezwykle istotne dla lepszego usankcjonowania i większej skuteczności współpracy wielostronnej; przypomina, że w celu poradzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi konieczne jest podejście oddolne;
4. podkreśla, że UE – zacieśniając współpracę, usprawniając funkcjonowanie instytucji i angażując wszystkie zainteresowane strony – powinna odgrywać aktywną i wiodącą rolę w reformie zarządzania światowego celem uczynienia instytucji i organizacji międzynarodowych bardziej zasadnymi, skutecznymi i sprzyjającymi dzieleniu odpowiedzialności, przy jednoczesnym umocnieniu własnej pozycji, realizacji własnych celów oraz promowaniu swoich zasad, wartości i interesów w kształtowaniu tego procesu; nalega, aby wiceprzewodnicząca Komisji/wysoka przedstawiciel i Komisja, w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim, oceniały regularnie swój wkład w reformę globalnego zarządzania i to, jak reformy mogą pomóc UE w określeniu i odgrywaniu większej roli;
5. jest zdania, że państwa członkowskie UE powinny w coraz większym stopniu postrzegać UE jako czynnik zwielokrotnienia siły służącej osiągnięciu ich celów, których nie mogą osiągnąć niezależnie, oraz że wypracowanie jednolitego stanowiska UE zwiększa nie tylko szanse odniesienia sukcesu, ale także poprawia zasadność i wiarygodność UE jako ważnego podmiotu międzynarodowego w nowym międzypolarnym świecie;
6. podkreśla konieczność przyjęcia strategicznego podejścia i spójnego celu w odniesieniu do reprezentacji zewnętrznej poprzez opracowanie strategii UE dostosowanej do każdej organizacji międzynarodowej celem wzmocnienia roli i pozycji UE; zwraca się do wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel oraz do Komisji o przygotowanie białej księgi w sprawie roli UE w organizacjach wielostronnych, w której zaproponowane zostanie kompleksowe i strategiczne podejście w perspektywie krótko- i średnioterminowej do 2020 r.;
7. przypomina, że rolą wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel jest bycie „twarzą i głosem” dyplomacji europejskiej, i że z tego tytułu jej pozycja w organizacjach wielostronnych musi zostać potwierdzona;
8. wzywa UE i jej państwa członkowskie do dokonywania systematycznego strategicznego przeglądu obowiązujących uzgodnień dotyczących roli i reprezentacji instytucjonalnej Unii w organizacjach wielostronnych oraz do znalezienia sposobów stopniowego wzmocnienia zewnętrznej reprezentacji UE proporcjonalnie do zakresu jej kompetencji i instytucjonalnych innowacji Traktatu z Lizbony, zapewniając nową równowagę między instytucjami UE a państwami członkowskimi; ponadto nalega, aby UE i państwa członkowskie zidentyfikowały organy, w których obecne uregulowania są przestarzałe, nieprawidłowe lub nieskuteczne i wymagają ponownego rozpatrzenia i modyfikacji; w związku z tym podkreśla potrzebę zapewnienia większej spójności poszczególnych rodzajów statusu UE w organizacjach wielostronnych i systemach traktatowych, co odpowiada logice instytucjonalnej, i wzywa Radę do opracowania przejrzystych ram;
9. uważa, że w dobie obecnych oszczędności i cięć budżetowych współpraca europejska nie jest opcją, lecz koniecznością; z zadowoleniem przyjmuje korzyści skali mające na celu unowocześnienie, zrationalizowanie i skoncentrowanie wspólnej dyplomacji państw członkowskich poprzez ESDZ, Komisję i delegacje UE z myślą o usunięciu niepotrzebnych komplikacji proceduralnych i kosztownej podwójnej obecności na wielu międzynarodowych forach; w związku z tym uważa za istotne pozyskanie poparcia dla tego przedsięwzięcia ze strony innych członków organizacji wielostronnych, co wymaga starannych przygotowań;
10. jest zdania, że co do zasady i zgodnie z duchem Traktatu z Lizbony w przypadku wyłącznych kompetencji UE powinna być pierwszoplanowym aktorem posiadającym pełne członkostwo w danej organizacji wielostronnej, podczas gdy jej państwa członkowskie mogą również – ale niekoniecznie – być członkami, lecz zazwyczaj bez niezależnego głosu; jest zdania, że jeśli państwa członkowskie zachowają reprezentacje krajowe w organizacjach, w których UE posiada wyłączne uprawnienia, powinny popierać stanowisko UE przedstawione przez UE wypowiadającą się w ich imieniu; uważa ponadto, że w przypadku kompetencji dzielonych normą powinno być członkostwo zarówno UE, jak i jej państw członkowskich oraz unikanie sytuacji, w których UE i poszczególne państwa członkowskie głosują w odmienny sposób;

Środa, 11 maja 2011 r.

11. w świetle spóźnionej i niespójnej reakcji państw członkowskich na chaos polityczny w krajach Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu podkreśla potrzebę lepszego korzystania z innowacji instytucjonalnych wprowadzonych traktatem lizbońskim, by działać szybciej i bardziej spójnie; poza tym podkreśla, że UE powinna poprawić zdolność do zapobiegania konfliktom i zarządzania kryzysowego w celu aktywnego przeciwdziałania kryzysom w przyszłości;

12. uznaje kluczowe znaczenie UE w antypirackiej misji ATALANTA, w której siły morskie UE przewodzą wielostronnym działaniom, wspierając misję Unii Afrykańskiej (AMISOM) i koordynując działania zbrojne z NATO i marynarkami krajowymi;

13. zwraca uwagę, że delegatury UE działające przy klastrach organizacji międzynarodowych, tj. w Nowym Jorku, Genewie, Paryżu, Rzymie, Wiedniu i Nairobi, potrzebują w szczególności znacznego wzmocnienia w zakresie wykwalifikowanych zasobów ludzkich, co nie może się odbywać kosztem innych delegatur UE, tak aby sprawnie i skutecznie reprezentowały interesy UE; podkreśla jednocześnie, że trzeba zapewnić dodatkowe zasoby w siedzibach głównych ESDZ, zwłaszcza w jej strukturach zajmujących się zarządzaniem kryzysowym i w DG ds. kwestii globalnych i wielostronnych;

Rola UE w systemie ONZ

14. zważywszy na to, że ONZ jest jedyną organizacją międzynarodową zrzeszającą wszystkie państwa świata i pierwszoplanowym forum, na którym można osiągnąć i wyegzekwować rzeczywisty wielostronny wymiar, wzywa UE i państwa członkowskie do podejmowania działań na rzecz zwiększania roli UE i jej zdolności na tym globalnym wielostronnym forum; podkreśla, że UE powinna zamienić wsparcie strategiczne dla ONZ, zwłaszcza jeśli chodzi o jej politykę i sposoby działania w dziedzinie pomocy humanitarnej (reakcja na kryzysy i nagłe sytuacje, pomoc rozwojowa, walka z ubóstwem, uruchamianie solidarności w przypadku klęsk żywiołowych) oraz w kwestii rozwiązywania konfliktów; wzywa UE do konsekwentnego opowiedzenia się za wzmocnieniem środków cywilnych Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz za surowym przestrzeganiem i stosowaniem prawa międzynarodowego przez wszystkie państwa, grupy państw i partnerów wielostronnych;

15. biorąc pod uwagę, że w niektórych programach i konferencjach ONZ (UNDP, UNCTAD, OHCHR, UNHRC) Unia Europejska ma zaledwie status obserwatora pomimo istotnego wkładu finansowego i ważnych interesów politycznych, wzywa UE i jej państwa członkowskie, by dążyły do rozwiązania kwestii tego rozdzwieńku;

16. nalega na konieczność znalezienia nowej równowagi instytucjonalnej między nową rolą G-20, ONZ i jej agencjami, a także międzynarodowymi instytucjami finansowymi; w tym względzie nalega, aby UE i państwa członkowskie wzmocniły globalne zarządzanie i poszukiwały sposobów dalszego usprawniania koordynacji między strukturami „G-” a systemem ONZ, tak aby grupy te objęły również wymiar gospodarczy, pod warunkiem że ONZ zachowa swoją centralną rolę i pozostanie właściwym organem do podejmowania działań globalnych; uważając G-8 i G-20 za ważne fora określania globalnych odpowiedzi, w których UE musi nadal aktywnie uczestniczyć poprzez skoordynowane stanowiska, wzywa UE i państwa członkowskie do poszukiwania ulepszeń globalnego zarządzania, tak aby w jak największym stopniu wykorzystać synergii i komplementarność oraz nie podejmować ryzyka zniszczenia systemu ONZ;

Zgromadzenie Ogólne ONZ (ZO ONZ)

17. nalega, by UE, zachowując status obserwatora w ZO ONZ oraz zgodnie z kartą ONZ i międzyrządowym charakterem tej organizacji, zapewniła – celem umożliwienia nowym przedstawicielom UE wypowiedzenia się skutecznie i we właściwym czasie na temat kwestii globalnych – niezbędne porozumienia dotyczące skutecznego uczestnictwa UE w pracach Zgromadzenia Ogólnego ONZ, wykorzystując w pełni wszystkie statutowe uprawnienia powierzone jej jako organizacji współpracy regionalnej, poprzez pełne i wszechstronne konsultowanie się z państwami członkowskimi ONZ;

18. wyraża zadowolenie z przyjęcia w dniu 3 maja 2011 r. rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie udziału Unii Europejskiej w pracach Organizacji Narodów Zjednoczonych, która uwzględnia zmiany instytucjonalne wprowadzone traktatem lizbońskim i pozwala przedstawicielom UE na przedstawianie i propagowanie – w skuteczny sposób i we właściwym czasie – stanowisk UE na forum ONZ dzięki

Środa, 11 maja 2011 r.

szeregowi zasad przyznających delegacjom UE prawo wypowiedzi i prawo udzielania odpowiedzi oraz dających możliwość składania ustnych propozycji i poprawek;

19. biorąc pod uwagę zwiększone znaczenie bloków regionalnych w kwestiach międzynarodowych oraz uznając o pełni międzyrządowy charakter ONZ, wzywa państwa członkowskie UE, aby popierały zmianę struktury członkostwa w ZO ONZ poprzez umocnienie statusu organizacji integracji regionalnej o wyższym poziomie integracji, tzn. takich, które posiadają osobowość prawną, by mogły uzyskać podwyższony status obserwatora;

Rada Bezpieczeństwa ONZ

20. podkreśla konieczność przeprowadzenia kompleksowej reformy Rady Bezpieczeństwa ONZ w oparciu o pierwszy negocjowany tekst i szerokie poparcie dla reformy Rady Bezpieczeństwa ONZ w celu dokładniejszego wyjaśnienia jej kompetencji w odniesieniu do innych organów ONZ oraz przeprowadzenia przeglądu metod jej pracy; podkreśla ponadto konieczność wzmocnienia legitymacji Rady Bezpieczeństwa ONZ, jej reprezentacji regionalnej i skuteczności, a także wypracowania bardziej spójnego stanowiska państw członkowskich UE w tych kwestiach;

21. podkreśla zgodnie z założeniami traktatu lizbońskiego dotyczącymi umocnienia polityki zagranicznej i roli UE w dziedzinie pokoju na świecie, bezpieczeństwa i uregulowań, że obecność UE w Radzie Bezpieczeństwa w rozszerzonym składzie pozostaje głównym celem długoterminowym Unii Europejskiej; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel do natychmiastowego podjęcia inicjatywy celem opracowania przez państwa członkowskie wspólnego stanowiska w tej kwestii; aby osiągnąć ten cel w przyszłości, proponuje prace nad wcześniejszą koordynacją stanowisk w Radzie UE w kwestii przyjęcia nowych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz reformy jej procesu decyzyjnego celem ewentualnego wprowadzenia nadzwyczajnej większości głosów;

22. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel, aby jako przewodniczącą Rady do Spraw Zagranicznych dążyła do wypracowywania wspólnych stanowisk UE o kwestiach, co do których decyzje zapadną w Radzie Bezpieczeństwa ONZ, tak aby wdrażanie takich stanowisk odbywało się w drodze wspólnego głosowania; zachęca wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel, ESDZ i państwa członkowskie UE do odegrania aktywniejszej roli w tworzeniu mechanizmów współpracy mających na celu zapewnienie państwom członkowskim UE zasiadającym w Radzie Bezpieczeństwa ONZ obronę wspólnego stanowiska UE w Radzie;

23. zwraca się do państw członkowskich UE zasiadających w Radzie Bezpieczeństwa ONZ o odpowiednie informowanie pozostałych państw członkowskich UE o ich stanowisku i podejmowanych działaniach oraz o dzielenie się z nimi informacjami na temat rozwoju sytuacji w Radzie Bezpieczeństwa ONZ; z zadowoleniem przyjmuje nową praktykę, polegającą na tym, że przedstawiciel UE jest z reguły zapraszany na większość zaplanowanych obrad Rady Bezpieczeństwa ONZ i udziela mu się ograniczonego prawa głosu;

Rada Praw Człowieka ONZ (UNHRC)

24. podkreśla konieczność skoordynowania stanowisk państw członkowskich UE oraz poprawy spójności, rozpoznawalności i wiarygodności działań UE w UNHRC; z zadowoleniem odnosi się do stworzenia w ramach ESDZ dyrekcji ds. praw człowieka i demokracji oraz wzywa wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel do zagwarantowania, by nowe regulacje zwiększyły możliwości UE w zakresie niesienia pomocy potrzebującym w różnych regionach świata i współpracy z krajami innych bloków w ramach wspólnych inicjatyw; uważa, że należy określić jasne kryteria członkostwa w UNHRC, a krajom, w których dochodzi do częstego i powszechnego łamania praw człowieka, powinno się uniemożliwić członkostwo w tym organie; wzywa ESDZ i wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel do podjęcia działań, by jak najszybciej zakończyć połączenie byłych delegatur Rady i Komisji w Genewie;

Rola UE w międzynarodowych instytucjach finansowych

25. podkreśla konieczność dokonania przeglądu ustaleń dotyczących reprezentacji strefy euro i UE w organach międzynarodowych zajmujących się stabilnością gospodarczą, monetarną i finansową z uwagi na jej pozycję najsilniejszej gospodarki światowej;

Środa, 11 maja 2011 r.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)

26. zważywszy na kompetencje UE w sprawach gospodarczych i walutowych oraz globalny zasięg strefy euro i jej rosnącą odpowiedzialność w zakresie stabilności gospodarki światowej nalega, aby w ramach międzynarodowego zarządzania gospodarką i finansami przedstawiać jedną opinię;

27. podczas gdy Niemcy, Zjednoczone Królestwo i Francja mają obecnie oddzielne mandaty w MFW, a pozostałe państwa członkowskie UE należą do siedmiu obszarów wyborczych, nalega, aby UE i jej państwa członkowskie zaradziły problemowi nieskutecznej zewnętrznej reprezentacji gospodarczej i finansowej, która ogranicza wpływ UE, chociaż państwa członkowskie UE posiadają łącznie ponad 30 % głosów w MFW; zważywszy, że polityka walutowa jest wyłączną kompetencją UE dla tych państw członkowskich, które mają wspólną walutę, wzywa UE i odpowiednie państwa członkowskie do szybkiego uzgodnienia wspólnego mandatu i obszaru wyborczego w Radzie Wykonawczej MFW, rozpoczynając ewentualnie od strefy euro z myślą o zapewnieniu, w dalszej perspektywie, jednolitej europejskiej reprezentacji, obejmującej Komisję Europejską i podlegającej kontroli Parlamentu Europejskiego;

28. przypomina UE i jej państwom członkowskim, by wykorzystały okazję, jaką stworzą następne zwykłe wybory dyrektorów wykonawczych MFW w 2012 r. w celu zrjonalizowania i skoordynowania działania na rzecz wspólnego wystąpienia przez wszystkie państwa członkowskie o jeden mandat dla strefy euro w przypadku unii walutowej i obszaru wyborczego dla pozostałych państw członkowskich spoza strefy euro;

29. uwzględniając, że ani Komisja, ani zmieniająca się prezydencja Rady, ani grupa ministrów finansów strefy euro nie mają oficjalnej reprezentacji w Radzie Wykonawczej MFW i że EBC jest jedynie obserwatorem przy omawianiu punktów porządku dnia, które są dla niego istotne, wskazuje, że Komisja i EBC, jako unijne organy właściwe dla polityki walutowej i gospodarczej, powinny koniecznie uzyskać status obserwatorów w Radzie Wykonawczej MFW, aby zaradzić utrzymującej się nieprawidłowości, jaką jest niewystarczająca reprezentacja w tej instytucji;

Bank Światowy i główne wielostronne banki rozwoju

30. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zaradzenia, w porozumieniu z ich partnerami, instytucjonalnej anomalii polegającej na tym, że choć UE jest głównym uczestnikiem funduszy powierniczych Banku Światowego – właściwie większym darczyńcą pomocy niż jakiegokolwiek państwo członkowskie – a jej operacyjne partnerstwa z Bankiem w regionach europejskich i afrykańskich mają duże znaczenie, nie ma ona nawet statusu obserwatora w Radzie Wykonawczej Banku Światowego (tylko w jego ministerialnym Komitecie politycznym); podkreśla znaczenie UE jako największego darczyńcy na świecie i zwraca uwagę na działania podjęte przez Unię w celu koordynacji i ujednoczenia swoich programów pomocowych oraz zmniejszenia ich rozdrobnienia, w szczególności poprzez Deklarację paryską w sprawie skuteczności pomocy i Konsensus europejski w sprawie rozwoju; w związku z tym uznaje znaczenie kontynuowania działań na rzecz pozyskania statusu obserwatora w Radzie Wykonawczej i aspirowania do zreformowania politycznie przestarzałych zgrupowań krajów, poprzez połączenie państw członkowskich UE w ramach tego samego obszaru wyborczego; przypomina, że ta sama zasada połączenia państw członkowskich w ramach obszaru wyborczego UE powinna mieć zastosowanie do głównych wielostronnych banków rozwoju, w szczególności Azjatyckiego Banku Rozwoju, Międzyamerykańskiego Banku Rozwoju i Afrykańskiego Banku Rozwoju;

Bank Rozrachunków Międzynarodowych

31. zwracając uwagę, że Bank Rozrachunków Międzynarodowych jest międzynarodową instytucją finansową stowarzyszającą banki centralne najbardziej rozwiniętych państw oraz Chin, Brazylii i Indii, które dołączyły do nich niedawno, a także z uwagi na wyłączne kompetencje EBC w dziedzinie polityki walutowej proponuje, by EBC był jedynym przedstawicielem obszaru euro w zarządzie Banku Rozrachunków Międzynarodowych a Komisja w Bazylejskim Komitecie Nadzoru Bankowego;

Środa, 11 maja 2011 r.

Rola UE w wielostronnych organizacjach bezpieczeństwa

Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO)

32. uwzględniając, że odbywają się już regularne posiedzenia na wszystkich poziomach, opracowano już porozumienia dotyczące stałej łączności wojskowej i organizowane są okazjonalne wspólne posiedzenia między Komitetem Politycznym i Bezpieczeństwa UE a Radą Północnoatlantycką NATO, wzywa UE i NATO do zdwojenia wysiłków celem ustanowienia ram dla zintegrowanej współpracy obejmujących stałe struktury współpracy; apeluje o regularne kontakty między sekretarzem generalnym NATO a wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel; proponuje zbadanie skutków stworzenia na poziomie Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa oraz Rady Północnoatlantyckiej statusu wzajemnego obserwatora w celu ulepszenia ustaleń dotyczących współpracy w duchu Traktatu z Lizbony i w następstwie przyjęcia przez NATO nowej koncepcji strategicznej, a także w związku z zamiarem rozwoju partnerstwa strategicznego UE-NATO; w związku z tym przyjmuje z zadowoleniem dotychczasową współpracę z Parlamentem Europejskim i jego udział w ramach Zgromadzenia Parlamentarnego NATO;

33. jest zdania, że należy ulepszyć przepisy, zgodnie z którymi UE może korzystać ze środków i potencjału NATO; podkreśla potrzebę opracowania przez obie organizacje kompleksowego podejścia do zarządzania ryzykiem, które często wymaga wieloaspektowej reakcji cywilno-wojskowej; jest nadal przekonany, że reakcja taka jest zgodna z dalszą budową niezależnej „Europy obrony” poprzez stałą i ustrukturyzowaną współpracę i Europejską Agencję Obrony;

Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)

34. w kontekście formalnego porozumienia między UE a OBWE apeluje o poważne przemyślenie, jak UE może przejąć większą odpowiedzialność i skuteczniej uczestniczyć w realizacji wspólnych celów, przy czym właściwymi instrumentami mogą być: wprowadzenie mechanizmu stałego dialogu, ustalenie wspólnych inicjatyw oraz koordynacja działań w terenie; zwraca się do UE i jej państw członkowskich oraz Stałej Rady OBWE o wspólne opracowanie mechanizmu służącego wspieraniu współpracy, koordynacji i konsultacji między tymi organizacjami; uwzględniając również, że art. 220 ust 1 TFUE wyraźnie wpisał OBWE na listę organizacji międzynarodowych, z którymi należy stworzyć „odpowiednie formy współpracy”, podkreśla, że wiceprzewodnicząca Komisji/wysoka przedstawiciel powinna koordynować stanowisko państw członkowskich UE w sprawach OBWE; podkreśla potrzebę ustanowienia skutecznych, a dotyczących misji wyborczych mechanizmów współpracy między Zgromadzeniem Parlamentarnym OBWE i Parlamentem Europejskim, mających na celu przezwyciężenie pewnych ograniczeń występujących w niektórych sytuacjach;

35. ponownie przypomina o swoim oczekiwaniu związanym z realizacją europejskiej polityki obrony, co jest tym pilniejsze w świecie, w którym niestabilność i zagrożenia znacznie się zwiększają;

Rola UE w innych organizacjach wielostronnych

Rada Europy

36. w celu zacieśnienia wielostronnej współpracy UE z Radą Europy w obszarach ważnych dla obu tych organizacji, jak praworządność, demokracja, edukacja, ochrona praw człowieka, wolność słowa i wolność prasy oraz dobre sprawowanie rządów, a także uwzględniając, że UE w największym stopniu zasila programy operacyjne realizowane wspólnie z Radą Europy, podkreśla konieczność zreformowania obecności i statusu obserwatora UE w Radzie Europy; zaleca, by UE lepiej koordynowała prace prowadzone wspólnie z Radą Europy w dziedzinach praworządności, demokracji i praw człowieka w celu poprawy skuteczności obu instytucji w tych dziedzinach; szczególnie z uwagi na zbliżające się przystąpienie UE do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) podkreśla prawo UE do udziału, z prawem do głosowania w imieniu UE, w posiedzeniach Komitetu Ministrów Rady Europy, kiedy wykonuje on między innymi zadania monitorowania wykonywania wyroków wydanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka; podkreśla również prawo UE do bycia reprezentowaną w Komitecie Sterującym Praw Człowieka – zwłaszcza po przystąpieniu przez nią do EKPC, co powinno zapewnić jej ogólne prawo pełnego udziału w Komitecie Ministrów Rady Europy oraz prawo głosu -, prawo mianowania sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz prawo Parlamentu Europejskiego do udziału w Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy podczas wyboru sędziów; podkreśla, że w celu zwiększenia swojej skuteczności w dziedzinie praw człowieka na szczeblu ogólnoeuropejskim UE powinna również

Środa, 11 maja 2011 r.

przystąpić do innych organów Rady Europy takich jak Komitet Zapobiegania Torturom (CPT), Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) oraz Europejska Komisja ds. Skuteczności Wymiaru Sprawiedliwości (CEPEJ);

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

37. w świetle art. 220 ust. 1 TFUE wzywającego do „odpowiednich form współpracy” z OECD uznaje potrzebę dążenia do podniesienia statusu obserwatora, jaki ma obecnie UE w OECD, aby stał się statusem członka, zważywszy na znaczne wyłączone lub dzielone kompetencje UE w zakresie prawie wszystkich komitetów OECD;

Światowa Organizacja Handlu (WTO)

38. uważa, że rola UE w Światowej Organizacji Handlu służy za jeden z przykładów dla działań UE w innych organizacjach międzynarodowych (w tym UNCTAD i OECD), zwłaszcza że dzięki swojej wyłącznej kompetencji UE jest pełnoprawnym członkiem Światowej Organizacji Handlu i prowadzi negocjacje w imieniu wszystkich państw członkowskich, przy czym wszystkie państwa członkowskie jako takie są również członkami Światowej Organizacji Handlu i współpracują, aby podejmować działania jako wspólnota;

39. stoi na stanowisku, że utworzenie dwóch oddzielnych delegacji UE w Genewie w następstwie traktatu z lizbońskiego, jednej przy Światowej Organizacji Handlu, a drugiej przy ONZ, powinno wzmocnić zdolności koordynacyjne UE, podkreślić jej obecność i zwiększyć widoczność, ale zwraca uwagę na konieczność zapewnienia spójności działań obu tych delegacji, aby móc uniknąć powielania pracy;

40. apeluje, by UE uwzględniła i broniła w Światowej Organizacji Handlu szczególnych interesów europejskich; powinna w szczególności wymagać specjalnego traktowania kwestii rolnych i występować w obronie niektórych newralgicznych regionów i sektorów europejskich, jak również wspierać sprawiedliwy handel umożliwiający trwałą rozwój;

41. wzywa do gruntownego rozpatrzenia kwestii lepszego włączenia problemów pozahandlowych do zasad Światowej Organizacji Handlu, aby umożliwić członkom dążenie do osiągnięcia uzasadnionych celów polityki przy jednoczesnej ochronie dostępu do rynku; w związku z tym zwraca uwagę na potrzebę zagwarantowania spójności polityki handlowej z innymi obszarami działań UE i prawem międzynarodowym oraz na to, że działania Światowej Organizacji Handlu powinny być zgodne z działaniami innych organizacji międzynarodowych i wzajemnie się uzupełniać;

42. uważa, że uprawnienia wykonawcze Światowej Organizacji Handlu określone przez jej organ rozstrzygnięcia sporów przyczyniły się w głównym stopniu do sukcesu tej organizacji;

Rola UE w „dyplomacji na szczytach” – ambicje w grupach G-8 i G-20

43. uwzględniając globalną wagę gospodarczą i finansową UE, konieczność chronienia strategicznych interesów unijnych na arenie międzynarodowej oraz fakt, że porządki obrad na szczytach G-8 znacznie się rozrosły, aby objąć szereg kwestii politycznych i bezpieczeństwa, począwszy od praw człowieka, przez bezpieczeństwo regionalne, a skończywszy na kontroli uzbrojenia, jest zdania, że UE powinna brać pełny udział w procesie G-7/G-8 oraz powinna być odpowiednio reprezentowana na posiedzeniach ministrów finansów G-7; wskazuje na konieczność usprawnienia koordynacji na poziomie UE przed posiedzeniami G-7 i G-8, między innymi włączając w nią ściśle Parlament Europejski;

44. zważywszy na wyłączone i dzielone kompetencje UE w obszarach, gdzie G-20 wywiera znaczny i rosnący wpływ (np. regulacja rynku finansowego, koordynacja polityki gospodarczej, w tym kwestie kursu walutowego, międzynarodowy system walutowy, pomoc na rzecz rozwoju, kwestie wielostronnego handlu, zwalczanie finansowania terroryzmu i prania brudnych pieniędzy, środowisko lub bezpieczeństwo energetyczne), wzywa UE i jej państwa członkowskie do podejmowania wraz z partnerami działań na rzecz osiągnięcia pełnej koordynacji i spójności przesłań pięciu europejskich krajów i przedstawicieli UE zasiadających przy stole G-20 w celu zapewnienia skutecznego udziału UE w ministerialnych posiedzeniach G-20;

Środa, 11 maja 2011 r.

45. zwraca uwagę na ściślejszą współpracę na mniejszych forach dotyczących konkretnych sytuacji kryzysowych, od grupy G-8 do grupy kontaktowej ds. Bałkanów, od kwartetu bliskowschodniego do grupy 5+1 w sprawie Iranu; przypomina, że Unia Europejska opiera się na solidarności jej członków i dlatego państwa członkowskie powinny konsultować się z partnerami w sprawie decyzji dotyczących wspólnego interesu, które powinny ostatecznie przynieść skuteczne i trwałe rozwiązania wielostronne z korzyścią dla wszystkich zainteresowanych stron; wzywa zatem wiceprzewodniczącą Komisji/wysoką przedstawiciel do uporania się z wyzwaniami stojącymi obecnie przed skuteczną wielostronnością i uważa, że uaktualniona strategia w tym zakresie powinna mieć na celu zwiększenie rozpoznawalności i znaczenia UE, m.in. poprzez nałożenie na „mini-grupy” obowiązku konsultowania się z partnerami UE i ubiegania się o mandat UE;

*

* *

46. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji, państwom członkowskim UE i parlamentom narodowym.
